

11/2009: Επιδαπέδια στα 1^ο κ 63^ο

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ 11^{ΟΥ} & 63^{ΟΥ} ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Επιδαπέδια Παιχνίδια Στο Σχολικό Χώρο*

Τ. 47 09- 03- 2015

*Αποσπάσματα από το άρθρο «Ο ήλιος χτίζει ένα γεφύρι...», Παναγοπούλου Ε. & Περβανάς Κυρ., στο περιοδικό Γέφυρες, τ.5, 7ος/8ος/2002

Ορίστε τα δικαιώματα όλων των παιδιών,
όποια κι αν είναι, όπου κι αν ζουν...

Διδάξτε μας τα καλά, έτσι που να μπορούμε να
απολαμβάνουμε τα δώρα του κόσμου, αλλά αφήστε μας
και να παίζουμε, γιατί υπάρχουν και πράγματα που
πρέπει να ανακαλύπτουμε μόνοι μας.

Το παιχνίδι είναι ένα ζωτικό κομμάτι της ανάπτυξης όλων των παιδιών, τούτη η αλήθεια όμως έχει σχεδόν ξεχαστεί μέσα στους εξοντωτικούς ρυθμούς της σύγχρονης ζωής μας. Τα παιδιά βάλονται από γονείς και δασκάλους με χιλιάδες προτροπές για επιμέλεια και άριστη επίδοση στα μαθήματά τους και ο χρόνος για παιχνίδι μειώνεται καθημερινά ή γεμίζει με κακής ποιότητας δραστηριότητες εντός και εκτός σχολείου.

.....8.45.....
... λίγο αργότερα στο γραφείο ξεκινά μια συζήτηση. Η συζήτηση φουντώνει, οι σκέψεις κυλούν, παράθυρα ανοίγουν. Αναπνέουμε, αισθανόμαστε, είμαστε ζωντανόι. Διαπιστώνουμε πως τόσο εμείς όσο και οι γονείς έχουμε παραβλέψει και υποτιμήσει τη σημασία του παιχνιδιού.

Το παιχνίδι που με αυτό το παιδί ανακαλύπτει τον κόσμο. Βασικός παράγοντας κοινωνικοποίησης και μέσο έκφρασης και επικοινωνίας. Με το παιχνίδι το παιδί βιώνει καταστάσεις, νιώθει χαρά, ομορφιά, αγάπη, πόνο, αντιμετωπίζει δυσκολίες και προκλήσεις και ξεπερνά εμπόδια, κατανοώντας τη ζωή στην ολότητά της.

Ο δάσκαλος της Ε τάξης μας μεταφέρει τα παράπονα των μαθητών του για το λιγοστό χρόνο που έχουν στη διάθεσή τους για παιχνίδι. Η δασκάλα της Δ τάξης συμπληρώνει και σχολιάζει για την έλλειψη χώρου για παιχνίδι.

Τα διαμερίσματα κλουβιά, τα μπαλκόνια παρατηρητήρια και οι δρόμοι αποκλειστικά για μηχανικά τετράποδα.

Ο δάσκαλος της Β τάξης μιλάει για τις δικές μας απαγορεύσεις. Είμαστε γεμάτοι με «μη» και «όχι»! ... και ενός κακού μύρια έπονται. Μιλάει με πάθος για την επιθετικότητα, τους καυγάδες, τη φραστική και σωματική βία, τη μονομερή απασχόληση με ένα παιχνίδι (ποδόσφαιρο ή πάλη), το ρατσισμό και τον κοινωνικό αποκλεισμό που βιώνουν οι μαθητές στο διάλειμμα.

Να όμως!... μια αχτίδα φωτός ξεπηδά μέσα από τα μαύρα σύννεφα που σκοτεινίασαν για λίγο τον ουρανό μας. Η δασκάλα της Γ τάξης μιλάει ενθουσιασμένη για τη δημιουργικότητα κάποιων παιδιών που ίσως και εξ ανάγκης, ανακαλύπτουν καινούρια παιχνίδια. Το παιχνίδι είναι εκείνο που μεταμορφώνει το παιδί από παθητικό θεατή σε πρωταγωνιστή. Το ανεβάζει στη σκηνή... κι αυτό παίζει, εκφράζεται και βιώνει απέραντη ευχαρίστηση.

Οι παραπάνω σκηνές κυριαρχούσαν και προκαλούσαν την καθημερινότητά μας, το σχολικό έτος 1997-1998 στο 77^ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών, που βρίσκεται κάτω από το λόφο του Φιλοπάππου, στα Άνω Πετράλωνα. Όλα αυτά που διαδραματίζονταν καθημερινά

μας έκαναν να αντιληφθούμε την ανάγκη όλων μας να πειραματιστούμε και να δημιουργήσουμε ένα πλαίσιο ευκαιριών ποιοτικού πολύπλευρου παιχνιδιού, σε μια πιο ειρηνική ατμόσφαιρα, όπου ο κόσμος μας θα χωρά τον κόσμο του άλλου.

Η ανάγκη αυτή στάθηκε για μαθητές και δασκάλους πηγή ενέργειας και έμπνευσης. Μας έβγαλε όλους από τον παραδοσιακό μας ρόλο και την καθημερινή «μονοτονία» της σχολικής ζωής και το κυριότερο μας έσπρωξε να εκτιμήσουμε τη διαφορετικότητα ως αξία.

Το κενό υπάρχει όσο δεν πέφτεις μέσα του...

Έχοντας δεδομένα τα ερεθίσματα από τους μαθητές μας, εμείς οι εκπαιδευτικοί της ομάδας εργασίας αρχίσαμε να φέρνουμε πληροφορίες από την ελληνική και ξένη βιβλιογραφία, σχετικά με τα παιχνίδια. Ύστερα από συζήτηση, το ίδιο έκαναν και οι μαθητές μας. Μια έρευνα του Πανεπιστημίου του Sheffield (Crafton 1993), για τη βία στα σχολεία στάθηκε για μας μια καλή αρχή.

Ξεκινήσαμε φτιάχνοντας ένα φύλλο παρατήρησης, στο οποίο θα αποτυπωνόταν για ένα χρονικό διάστημα, ό,τι παρατηρούσε ο εφημερεύων σχετικά με το παιχνίδι και τη συμπεριφορά των παιδιών στην αυλή. Διαπιστώσαμε ότι όλα τα προβλήματα που μας απασχολούσαν όλο αυτό τον καιρό αναδεικνύονταν ξεκάθαρα και στα φύλλα παρατήρησης. ... ..

... .. Οι απαντήσεις των παιδιών καθώς και η φοβερή ιδέα κάποιων μαθητών να χαράζουν με κιμωλία στο προαύλιο και στον τοίχο παιχνίδια όπως η τρίλιζα ή η κρεμάλα μας οδήγησαν στη δημιουργία **επιδαπέδων παιχνιδιών**, τα οποία είχαν ως στόχους:

- Την τροποποίηση της συμπεριφοράς μέσω των παιχνιδιών: τη μείωση της επιθετικής, της ρατσιστικής και της σεξιστικής συμπεριφοράς, την τόνωση του ομαδικού πνεύματος, την καλλιέργεια του σεβασμού, του αυτοσεβασμού και της φροντίδας προς το χώρο και τους ανθρώπους του

- Τη σωστή αξιοποίηση του χρόνου του διαλείμματος: την ανανέωση των ενδιαφερόντων, την παροχή εναλλακτικών δράσεων για όλους, τη μείωση των δραστηριοτήτων που οδηγούν στον αποκλεισμό κάποιων ομάδων παιδιών...

- Την παρουσίαση – διεύρυνση με καινοτόμο τρόπο, μέσω του παιχνιδιού, μαθησιακών αντικειμένων (όπως είναι τα μαθηματικά, η γλώσσα, η μελέτη περιβάλλοντος)

- Την καλλιέργεια του ομαδικού και συνεργατικού πνεύματος και μέσα στην ομάδα των διδασκόντων που δούλεψαν στο πρόγραμμα...

- Την τελική δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για ευρύτερη χρήση (εκπαιδευτικό πακέτο...) ... ..

.....
Το τεύχος αφιερώνεται στη μνήμη της αγαπημένης φίλης Λίας Χ. που στα τέλη Φλεβάρη μας άφησε για να «παίξει» στις γειτονίες τ' ουρανού.